

BALKAN

23. juni 2004.

str. 6

POGLED IZ HAGA

MILOŠEVIĆ MORA DA SE BRANI PO SVIM TAČKAMA OPTUŽNICE

U postupku protiv Slobodana Miloševića Pretresno veće je prošle nedelje zaključilo da je Tužilaštvo podnelo dovoljno dokaza po svim glavnim tačkama optužnice da bi se na osnovu njih pristupilo izvođenju dokaza odbrane. Odluka je usledila nakon zahteva "prijatelja suda" da se iz optužnice izbace neke od glavnih tačaka.

U skladu sa proceduralnim pravilima Međunarodnog suda, postupak vode dve strane: u svim predmetima pred Tribunalom, dokaze prvo iznosi Tužilaštvo, a zatim odbrana. Teret dokazivanja leži na Tužilaštvu, dok odbrana nije dužna da bilo šta dokazuje već samo da pobija navode Tužilaštva. Međutim, ovo se odnosi samo na dokaze koji ispunjavaju potrebne uslove. To znači da dokazi koje je izvelo Tužilaštvo moraju biti takvi da, *ukoliko budu prihvaćeni, mogu* da uvere Pretresno veće van svake razumne sumnje da je optuženi kriv po konkretnim optužbama. Šta to znači?

To znači da pre nego što počne sa izvođenjem dokaza u svoju odbranu, optuženi koji se tereti za neki zločin ima pravo da zna tačno po kojim navodima mora da odgovara. Optuženi ne treba da odgovara na one optužbe za koje Tužilaštvo nije iznelo dovoljno dokaza na osnovu kojih ga sudija koji razumno postupa može proglasiti krivim.

Iz tog razloga, nakon izvođenja dokaza optužbe, odbrana može podneti takozvani zahtev za izricanje oslobađajuće presude (ovaj zahtev se često naziva 'zahtev u skladu s pravilom 98bis' prema pravilu kojim se reguliše). Svrha tog zahteva jeste da podstakne sudije da izvrše preliminarnu procenu određenih dokaza kako bi utvrdili da li bi ti dokazi bili dovoljni da se određene optužbe dokažu van svake razumne sumnje. Kada sudije smatraju da Tužilaštvo nije podnelo dovoljno dokaza u vezi sa određenim optužbama, optuženi će biti oslobođen po tim tačkama i neće morati da ih pobija tokom svoje odbrane.

U predmetu Milošević, s obzirom na to da je optuženi odlučio da se brani sam, na samom početku postupka Pretresno veće je imenovalo trojicu advokata koji će pomagati sudijama tako što će pokretati pitanja za koja smatraju da mogu biti od značaja za predmet. Ti advokati su poznati kao "prijatelji suda". Budući da je Slobodan Milošević odbio da u svoje ime preda bilo kakve podneske, "amici kurije" su podneli zahtev za donošenje oslobađajuće presude po velikom broju tačaka optužnice protiv njega.

Konkretno, "*amic*"i su tvrdili da Tužilaštvo nije iznelo dovoljno dokaza u vezi sa 185 različitih navoda iz optužnica protiv Slobodana Miloševića za zločine počinjene na Kosovu, u Hrvatskoj i u BiH. Tvrdili su da ne postoje dokazi o Miloševićevoj nameri da se poćini genocid u BiH i da Tužilaštvo nije dokazalo da Međunarodni sud ima nadležnost nad određenim zločinima poćinjenim na Kosovu i u Hrvatskoj. Treba napomenuti da *amici* nisu pobijali sve navode iznesene u optužnicama.

Konačno, Pretresno veće je u svojoj odluci odbacilo neke od činjeničnih navoda iz optužnica za Hrvatsku i Bosnu za koje je smatralo da ih Tužilaštvo nije potkrepilo dokazima. Veće nije odbacilo nijedan od navoda iz optužnice za Kosovo. Na osnovu svega toga, Pretresno veće je odbacivši neke od navoda zaključilo da u ovoj fazi ne treba odbaciti nijednu od 66 tačaka iz tri optužnice.

Najvažnije, sudije su zauzele stav da je Tužilaštvo predočilo dovoljno dokaza, koji, ukoliko ne budu dovedeni u pitanje, podržavaju njegovu tvrdnju da je postojao udruženi zločinački poduhvat, čiji je cilj bio da se uništi deo bosanskih Muslimana i da su učesnici u tom poduhvatu počinili genocid u Brčkom, Prijedoru, Sanskom Mostu, Srebrenici, Bijeljini, Ključu i Bosanskom Novom.

Sudija O Gon-Kwon priložio je odluci svoje suprotno mišljenje, a sudija Robinson izdvojeno mišljenje. Ona, međutim, ne utiču na konačni stav sudskog veća.

Veoma je važno naglasiti da odluka Pretresnog veća nije osuđujuća presuda. Ova odluka samo ukazuje na to da je Pretresno veće zaključilo da u ovoj fazi postupka postoji dovoljno dokaza na osnovu kojih bi se Slobodana Miloševića moglo proglasiti krivim za zločine kojim ga Tužilaštvo tereti. Kao što su i sudije navele u odluci, to ne znači da Pretresno veće *treba* da ga proglasi krivim, niti da *će* ga proglasiti krivim. Pretresno veće će izreći presudu tek kada pregleda sve dokaze odbrane koje sud prihvati i nakon što sasluša sve svedoke koje Milošević pozove. Izvođenje dokaza odbrane počinje 5. jula 2004.

Outreach Programme
outreach@icty.org